ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ ANTONIO TIZZANO

της 14ης Ιουνίου 2001 [1]

1. Με την παρούσα προσφυγή, που ασκήθηκε βάσει του άρθρου 226 ΕΚ, η Επιτροπή ζητεί από το Δικαστήριο να αναγνωρίσει ότι το Βασίλειο των Κάτω Χωρών, παραλείποντας να ανακοινώσει τα αναγκαία νομοθετικά, κανονιστικά και διοικητικά μέτρα για τη συμμόρφωσή του προς την οδηγία 95/47/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Οκτωβρίου 1995, σχετικά με τη χρήση προτύπων για τη μετάδοση τηλεοπτικού σήματος [2], ή παραλείποντας να λάβει όλα τα απαιτούμενα μέτρα για να συμμορφωθεί προς αυτήν, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από την οδηγία αυτή.

2. Σύμφωνα με το άρθρο 9 της οδηγίας αυτής, η ως άνω οδηγία άρχισε να ισχύει την ημερομηνία της δημοσιεύσεώς της στην **Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων,** δηλαδή στις 23 Νοεμβρίου 1995. Τα κράτη μέλη όφειλαν να θέσουν σε ισχύ τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για να συμμορφωθούν προς αυτή εντός εννέα μηνών από την ημερομηνία ενάρξεως της ισχύος της, δηλαδή το αργότερο μέχρι τις 23 Αυγούστου 1996· όφειλαν ακόμη να ενημερώσουν αμέσως σχετικά την Επιτροπή (άρθρο 8).

3. Η Επιτροπή, δεδομένου ότι δεν έλαβε καμία ανακοίνωση εκ μέρους της Ολλανδικής Κυβερνήσεως όσον αφορά τα μέτρα μεταφοράς της οδηγίας στην εθνική έννομη τάξη, θεώρησε ότι το Βασίλειο των Κάτω Χωρών δεν είχε ακόμη λάβει τα ως άνω μέτρα και, επομένως, παρέβη τις σχετικές υποχρεώσεις του. Κατά συνέπεια, με έγγραφο της 16ης Ιανουαρίου 1997 κίνησε διαδικασία λόγω παραβάσεως, καλώντας την Ολλανδική Κυβέρνηση να υποβάλει τις παρατηρήσεις της εντός δύο μηνών.

4. Στις 24 Μαρτίου 1997 η μόνιμη αντιπροσωπεία των Κάτω Χωρών απάντησε ότι οι αρμόδιες εθνικές αρχές προετοίμαζαν τη λήψη των αναγκαίων μέτρων για τη συμμόρφωση προς την οδηγία.

5. Στις 14 Οκτωβρίου 1998, αφού ανέμεινε χωρίς αποτέλεσμα νέες πληροφορίες, η Επιτροπή απηύθυνε αιτιολογημένη γνώμη στην Ολλανδική Κυβέρνηση, καλώντας την να λάβει όλα τα αναγκαία μέτρα για να συμμορφωθεί προς τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την οδηγία εντός δύο μηνών από της κοινοποιήσεως της ως άνω γνώμης.

1 — Γλώσσα του πρωτοτύπου: η ιταλική.

2 — ΕΕ L 281, σ. 51.

6. Με έγγραφο της 18ης Οκτωβρίου 1998 η Ολλανδική Κυβέρνηση απάντησε ότι οι διατάξεις του άρθρου 4, στοιχεία β' και γ', πρώτη και δεύτερη περίπτωση, της οδηγίας είχαν μεταφερθεί στην εθνική έννομη τάξη με τα άρθρα 8.5 και 8.6 του Telecommunicatiewet (νόμου περί των τηλεπικοινωνιών), της 19ης Οκτωβρίου 1998, που άρχισε να ισχύει στις 15 Δεκεμβρίου 1998, ενώ οι λοιπές διατάξεις της οδηγίας θα μεταφέρονταν το συντομότερο δυνατόν, μετά την περάτωση των εσωτερικών συνταγματικών διαδικασιών. Εντούτοις, ένα έτος μετά, με έγγραφο της 2ας Νοεμβρίου 1999 η Ολλανδική Κυβέρνηση πληροφόρησε την Επιτροπή ότι η νομοθετική διαδικασία εξακολουθούσε να εκκρεμεί.

7. Δεδομένου ότι δεν έλαβε στη συνέχεια καμία άλλη ανακοίνωση εκ μέρους της Ολλανδικής Κυβερνήσεως, η Επιτροπή αποφάσισε στις 9 Ιουνίου 2000 να ασκήσει την παρούσα προσφυγή.

8. Η Ολλανδική Κυβέρνηση δεν αμφισβητεί την προσαπτόμενη παράβαση, αναγνωρίζοντας ότι τα άρθρα 2, 3, 4, στοιχεία α' και δ', τελευταίο εδάφιο, και 5 της οδηγίας δεν έχουν ακόμη μεταφερθεί στην εθνική έννομη τάξη. Διευκρίνισε απλώς με τα υπομνήματά της ότι η οδηγία θα μεταφερόταν πλήρως στην εθνική έννομη τάξη όταν το ολλανδικό Συμβούλιο της Επικρατείας θα εξέδιδε ευνοϊκή γνωμοδότηση όσον αφορά το νομοσχέδιο περί τροποποιήσεως του Telecommunicatiewet, το οποίο ενεκρίθη από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 14 Ιουλίου 2000, ώστε να μπορεί να υποβληθεί στο δεύτερο τμήμα του Κοινοβουλίου. Η Ολλανδική Κυβέρνηση αντιτείνει ωστόσο ότι ορισμένες διατάξεις της οδηγίας, ειδικότερα το άρθρο 4, στοιχεία β' και γ', πρώτη και δεύτερη περίπτωση, είχαν ήδη μεταφερθεί μέσω των άρθρων 8.5 και 8.6 του Telecommunicatiewet, ότι η εθνική νομοθεσία περί διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και περί ανταγωνισμού ήταν σύμφωνη προς το άρθρο 4, στοιχείο δ', πρώτη και δεύτερη περίπτωση, και στοιχείο ε', της οδηγίας και ότι οι λοιπές διατάξεις της οδηγίας αυτής τηρούνται ήδη στην πράξη στις Κάτω Χώρες, οπότε ούτε οι καταναλωτές ούτε οι επιχειρήσεις που εκμεταλλεύονται δίκτυα τηλεπικοινωνιών ή παρέχουν σχετικές υπηρεσίες υφίστανται κάποια ζημία λόγω της καθυστερήσεως όσον αφορά τη μεταφορά της στην εθνική έννομη τάξη. Έτσι, η ίδια η Ολλανδική Κυβέρνηση αναγνωρίζει ότι οι περιστάσεις αυτές δεν απαλλάσσουν το καθού κράτος μέλος από την υποχρέωση να μεταφέρει στην εσωτερική έννομη τάξη του την εν λόγω οδηγία επισήμως και σε εύθετο χρόνο.

9. Επομένως, μπορεί να θεωρηθεί ως βέβαιο ότι το Βασίλειο των Κάτω Χωρών δεν έλαβε εντός της ταχθείσας προθεσμίας τα απαραίτητα μέτρα για τη μεταφορά στο εθνικό δίκαιο του συνόλου των διατάξεων της οδηγίας. Ομοίως, είναι βέβαιο ότι δεν εξεπλήρωσε σε εύθετο χρόνο και πλήρως την υποχρέωση να γνωστοποιήσει στην Επιτροπή τις απαιτούμενες βάσει του άρθρου 8 της οδηγίας πληροφορίες.

10. Έτσι, υπενθυμίζω κατ' αρχάς, όσον αφορά την παράλειψη μεταφοράς της οδηγίας στην εσωτερική έννομη τάξη εντός της ταχθείσας προθεσμίας, ότι κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, σε τέτοιες

περιπτώσεις προσφυγή κατά παραβάσεως την οποία ασκεί ενδεχομένως η Επιτροπή πρέπει να θεωρείται ως βάσιμη [3]. Προς τούτο, η διάπραξη της παραβάσεως πρέπει να εκτιμάται σε σχέση με την κατάσταση που υφίστατο τη στιγμή της λήξεως της προθεσμίας την οποία έτασσε η αιτιολογημένη γνώμη [4]. Εξάλλου, κατά πάγια νομολογία, τα κράτη μέλη δεν μπορούν να επικαλούνται διατάξεις, πρακτικές ή καταστάσεις της εσωτερικής έννομης τάξεως για να δικαιολογήσουν τη μη τήρηση υποχρεώσεων και προθεσμιών προβλεπομένων από οδηγία [5].

11. Όσον αφορά το επιχείρημα που προβάλλει η Ολλανδική Κυβέρνηση ότι η ολλανδική έννομη τάξη είναι ήδη στην πράξη (και, τουλάχιστον, μερικώς) σύμφωνη προς την οδηγία, παρατηρώ ότι η ως άνω Κυβέρνηση αναγνώρισε ότι μια τέτοια περίσταση δεν έχει ως αποτέλεσμα την απαλλαγή του οικείου κράτους από την υποχρέωση τυπικής και έγκαιρης εφαρμογής των διατάξεων της οδηγίας. Πράγματι, από πάγια νομολογία προκύπτει ότι «η διάταξη αυτή [το άρθρο 189, τρίτη παράγραφος] αφήνει βέβαια στα κράτη μέλη την ελεύθερη επιλογή των μέσων και μεθόδων που διασφαλίζουν την εφαρμογή της οδηγίας, η ελευθερία όμως αυτή διατηρεί ακέραια την υποχρέωση κάθε κράτους που είναι αποδέκτης της οδηγίας να λάβει στο πλαίσιο της εσωτερικής του έννομης τάξης όλα τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να εξασφαλίσει την πλήρη εφαρμογή της οδηγίας σύμφωνα με τον επιδιωκόμενο στόχο» [6]. Προς τούτο, πρέπει να προβλέπουν ένα συγκεκριμένο νομικό πλαίσιο στον οικείο τομέα, που να καθιστά την εθνική έννομη τάξη σύμφωνη προς τις διατάξεις της οδηγίας. Το εν λόγω νομικό πλαίσιο πρέπει να καθορίζεται με τέτοιο τρόπο ώστε να μην αφήνει κανένα περιθώριο για αμφιβολίες, όχι μόνον όσον αφορά το περιεχόμενο της εφαρμοστέας εθνικής ρυθμίσεως και τη συμφωνία της προς την οδηγία, αλλά και όσον αφορά την τυπική ισχύ της ρυθμίσεως αυτής [7]. Δεδομένου ότι το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος υποχρεούται «να εξασφαλίσει πλήρως και επακριβώς την εφαρμογή των διατάξεων κάθε οδηγίας», η παράβασή του εξακολουθεί να υφίσταται εφόσον το εν λόγω κράτος «δεν συμμορφώθηκε πλήρως προς αυτήν», έστω και αν «οι [εθνικές] διατάξεις εξασφαλίζουν ήδη σε μεγάλο βαθμό την επίτευξη των σκοπών της οδηγίας» [8].

12. Τέλος, όσον αφορά το επιχείρημα της Ολλανδικής Κυβερνήσεως ότι ορισμένες διατάξεις της οδηγίας έχουν ήδη μεταφερθεί στην εθνική έννομη τάξη μέσω του Telecommunicatiewet ή άλλων διατάξεων, παρατηρώ ότι, έστω και αν αυτό είναι ακριβές και αν δεν ληφθεί υπόψη ο ατελής χαρακτήρας της μεταφοράς, τα εν λόγω μέτρα δεν γνωστοποιήθηκαν στην Επιτροπή όπως επέβαλλε η οδηγία.

3 — Βλ. ως πλέον πρόσφατες, μεταξύ πολλών άλλων, τις αποφάσεις της 8ης Μαρτίου 2001, C-97/00, Επιτροπή κατά Γαλλίας (Συλλογή 2001, σ. I-2053, σκέψη 10), και της 15ης Μαρτίου 2001, C-83/00, Επιτροπή κατά Κάτω Χωρών (Συλλογή 2001, σ. I-2351, σκέψη 11).

4 — Απόφαση της 18ης Μαρτίου 1999, C-166/97, Επιτροπή κατά Γαλλίας (Συλλογή 1999, σ. I-1719, σκέψη 18).

5 — Βλ., ειδικότερα, τις αποφάσεις της 15ης Ιουνίου 2000, C-470/98, Επιτροπή κατά Ελλάδος (Συλλογή 2000, σ. I-4657, σκέψη 11) και της 15ης Μαρτίου 2001, Επιτροπή κατά Κάτω Χωρών, προαναφερθείσα, σκέψη 10.

6 — Βλ., μεταξύ άλλων, την απόφαση της 10ης Απριλίου 1984, 14/83, Von Colson και Kamann (Συλλογή 1984, σ. 1891, σκέψη 15).

7 — Βλ., για παράδειγμα, τις αποφάσεις της 15ης Μαρτίου 1990, C-339/87, Επιτροπή κατά Κάτω Χωρών (Συλλογή 1990, σ. I-851, σκέψη 25), της 30ής Μαΐου 1991, C-59/89, Επιτροπή κατά Γερμανίας (Συλλογή 1991, σ. I-2607, σκέψη 28), και της 22ας Απριλίου 1999, C-340/96, Επιτροπή κατά Ηνωμένου Βασιλείου (Συλλογή 1999, σ. I-2023, σκέψη 27).

8 — Βλ. τις αποφάσεις της 18ης Μαρτίου 1980, 91/79 και 92/79, Επιτροπή κατά Ιταλίας (Συλλογή τόμος 1980/Ι, σ. 589 και 593, σκέψη 6), καθώς και τις προτάσεις μου της 23ης Ιανουαρίου 2001 στην υπόθεση C-144/99, Επιτροπή κατά Κάτω Χωρών (Συλλογή 2001, σ. I-3541).

Πρόταση

13. Ενόψει των ανωτέρω σκέψεων, προτείνω στο Δικαστήριο να αποφασίσει ότι:

«1) Το Βασίλειο των Κάτω Χωρών, παραλείποντας να ανακοινώσει τα αναγκαία νομοθετικά, κανονιστικά και διοικητικά μέτρα για τη συμμόρφωσή του προς την οδηγία 95/47/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Οκτωβρίου 1995, σχετικά με τη χρήση προτύπων για τη μετάδοση τηλεοπτικού σήματος, ή παραλείποντας να λάβει όλα τα απαιτούμενα μέτρα για να συμμορφωθεί προς αυτήν, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από την οδηγία αυτή·

2) Να καταδικάσει το Βασίλειο των Κάτω Χωρών στα δικαστικά έξοδα.»